

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I Sermo. LXXII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Diebus infra octavam ascensionis

beatay et est locus corporum gloriosorum. in hoc
celum omnes homines gloriosius euolant. Ibi
uirgo gloriosa residet super choros ange-
lorum omnium posita. ultra quam christus resi-
det. Iuxta illud *Ephe. j.* Constituit eum
super omnes principatum et potestatem. et
super omne nomen quod nominatur siue
in hoc seculo siue in futuro. Nec est putan-
dum quod christus in aliquo celorum predicto-
rum corporum. citra imperium moratus
sit per diem aut etiam per horam unam. ut ali-
quid errone fungatur dicentes eum in quolibet celo per
unum diem. aut etiam per horam mansisse
et in die pentecostes primo ad dexteram
patris venisse in celum imperium. et tunc mor-
uisse spiritum sanctum. Puerile est hoc credere
de homine puro glorificato. quia corpus
glorificatum mox ubi spiritus vellet. erit ubi
vult. sed sine dubio quilibet sanctus vult
citius esse in loco sibi diuinitus deputato.
Ideo ex quo non est retardans statim ibi
efficitur ubi est locus eius. multo magis
hoc credendum est de christo. Quomodo
autem sedet a dextris dei. Respondeo secundum
Bonaventuram quod hoc intelligitur sic. id est
sedet in celo imperio secundum humanitatem a
dextris dei. id est in portionibus bonis. quia
excellit tam angelos quam homines loco et
dignitate. Pro quo sciendum quod secundum Tho-
mam parte tertia. q. lviij. articulo secundo.
per dexteram secundum Damascenum intelligitur
gloria diuinitatis. secundum vero Augustinum
beatitudo patris iudiciaria potestas. Secun-
do ergo regiam et iudiciariam dignitatem de-
signat. Christus ergo secundum naturam diuinam
habet cum patre predicta omnia equaliter in
eadem maiestate. sed secundum naturam humanam
dicitur sedere in portionibus bonis ultra ali-
os beatos. intantum quod ipsa natura humana
in christo est beatorum omnium creaturis a se. et
super illas habet regiam et iudiciariam potestatem.
Licet autem antequam legatur stare in celo. sicut
Stephanus vidit ipsum stantem. hoc intelligitur
quantum ad eius adiutorium esse paratum. Se-
dere autem christo conuenit ut habet primo ad de-
signandum quod nullum habet defectum sed habet
appetitum quietatum et factum sicut ille qui
sedet quietatur a motu. Secundo dicitur sede-
re. quia est iudex viuorum et mortuorum. Actus
et ad quem pertinet sedendo iudicare. ut de
sententia et re iudicata. *Lum. eterni. li. vi.*
Tercio ad significandum quietem post labo-

rem quem per vitam suam totam hic sustinuit.
*Ps. Paup. sum ego a iuuetute mea. exalta-
tus autem est. re. Quarto ad significandum stabi-
litate et reuerentiam honoris quam tota curia
celestis sibi exhibet. Pluries enim legitur in
Apocal. quod sancti stant ante thronum agni
submittentes coronas suas. et laudantes
eum sine cessatione. Non est putandum
deum patrem habere corporalia membra. scilicet ma-
nus aut pedes aut caput. ut sic ipse a dex-
tris patris sederet. sed cum eo modo quod dicitur
est istud est per similitudinem moraliter intel-
legendum. Quis sedis participes nos ef-
ficiat qui uiuit et regnat in secula seculorum
Amen.*

Diebus infra octavam ascensionis. I
Sermo. LXXII.

Cum uenerit pa-
tracitus quem ego mittam uobis a
patre spiritum ueritatis qui a patre
procedit. ille testimonium perhibebit de
me. *Johannis. iij.* Sicut dicit philosophus
ij. metaphisice in principio. Trias sunt que
faciunt dictum alicuius credibile quantum
non demonstratiue loquatur. uidelicet pru-
dentia. uirtus. et beniuolentia. Quis cau-
sa est secundum eum. quia propter opposita illo-
rum discredimus alicui non demonstra-
tiue loquenti. uidelicet ut propter impru-
dentiam. quia reputamus eum ignarum.
aut propter malitiam. quia quantum uerum
sciat. tamen non est uerus amicus uerita-
tis et iusticie. aut propter defectum beni-
uolentie. quia in casu licet sit prudens et
uiruosus. non reputamus tamen eum be-
niuolum quod uelit consulere illud quod no-
bis expedire iudicabit. Sed quando ista
tria concurrunt in consiliario quod reputamus
eum prudentem. uirtuosum. et beniuolum.
tunc absque dubio credimus dictis eius quod
uis ea nequaquam demonstrat. Loquendo
igitur de christo sic est. Christus uenit in
mundum persuadere et predicare. non au-
tem dicta sua scientifice demonstrare. et
ideo doctrina sua non scientia sed fides uo-
catur. Sunt autem dicta sua credibilia. id
est ad credendum possibilis. quibus merito cre-
di debet propter tres rationes predictas. cum quod
in conuincit prudentia. cum esset scia dei pa-
tris. cum quia fuit in eo uirtus. quia bene

oia fecit. **Par. viij. rñ qz** in eo fuit benivolētia ad nos. qz dilexit nos et lauit nos a peccatis nris in sanguine suo. **Apo. i.** Et ideo dicta sua sunt nimis credibilia. **Unde ps.** Testimonia tua dñe credibilia facta sunt nimis. **Verūtamē** licz xps fuisse ita verax et prudēs vt nō posset in ore ei' dolus iue/niri. **vt. j. Pet. ii.** Ita fruosus et honest' vt nō possit in tota vita argui de minimo peccō. **Joh. viij.** Ita benivol' et benign' vt etiam inimic' suis bñ'xerit et p' eis orauerit. **Cū** nichilomin' pueri in dei sic erant excecati malicia. vt ita oia p' aliq' nō reputātes ip/sius testimonia q' phibeat de etna sua veritate p' nihilo habebāt. **Uñ** licz xps in h' nar' esset et ad h' venisset in mundū vt testimoniū phiberet dñati. **vt dicit Joh. viij.** ipseos sponte se submittebat reprehensionī. vt si male in aliq' locut' esset testimoniū p'hiberent iudei cōtra ipm de malo. **vt dicit ibidē Joh. viij.** tñ iudei videntes eū ipis frū in eo q' eoz peccā arguebat. eoz op'rib' tradicebat. filiū dei se noīabat. nllō mō ei credere volebant. sed eū pot' persequebant dicentes illud **Sap. ij.** Circumuentiam' iustū. i. xpm. fm **Holgoth.** qm' inutilis est nob' et perarius est opib' nris. et d' pperat nob' peccā legi. et diffamat in nos peccata discipline. p'mittit se scām dei hie et filiū dei se noīat. Quia igit' mund' xpo credere noluit nec eius testimoniū tam d' peccatis peccā q' testificat' est q' p' eis mundus esset puniendus et damnandus q' etiā d' se ipō testificat' est se ver' dei filiū et sic oia a se dicta verissima. **Ideo** necesse fuit ad iūgere sibi vnū aliū contestē scz spm sanctuz. q' veniens in mundū dicta xpi p'firmaret i bonis et electis. **Iuxta** illud qd' sancti p'cebant. **Confirma** h' de' p' spm sanctum qd' opat' es in nobis p' filiū tuū. vt in ore duorum staret omne verbū. **Peruersis** autem testimoniū phiberet et erant. ostendēs oia q' xpo dicta esse vera et ipm fuisse verum dē filiū. **Hinc** est q' saluator recedēs ab apostolis ad prēm ne apostoli vacillaret si mūdus dicitis xpi credere nollet. nec ad voces p'dicatoris ap'loz accit' velle. p'mittit spm scām se misit a p'ce. q' veniēs testimoniū phiberet de xpo. sicut verba nostri themat'is dicit. **Cū** venerit paradit' rē. **In** quibus verbis tria ponunt' circa missionem spm sancti occurrentia. **Primo** nāq' describitur magna benignitas dei patris et filij sui. spm sanctū mittentis. cum dicit. **Mittam** vobis a p'ce **Secō** immēsa iocunditas spiritus sancti in mentē hominis veniētis. q' veniet vt paradit' et spūs veritatis. **Tertio** subdit efficacissima utilitas spm sancti missionis. **caz** dicitur. **Ille** testimoniū phibeat de me.

¶ **Dixi** primo q' pmo describit benignitas mag' dei patris et filij sui spm sanctū mittentis. cum dicit. **Paraditū** mittam vobis a patre. **Pro** quo sciendū q' benignitas dei erga nos peccatores in multis apparuit fm q' multiplicē nobis consolatores misit. **Primo** nāq' apparuit dei magna benignitas i h' q' filium suū misit in consolationē omnibus peccatozib'. **Iuxta** illud **Psalm.** et transumptine **Luce. iij.** Spūs dñi super me rē. **Et** sequit'. **Ad** euangelizandum pauperibus misit me vt consolaretur lugentes. **Secundo** dedit spiritum sanctū et misit i corda fidelium transfundendo. **vt** dicitur **paraliticoz.** id est. consolator **Actum.** **Et** ecclesia edificabatur ambulans in timore dei et consolatione spiritus sancti replebatur. **Tertio** dabit nobis consolationem tota trinitas se nobis in premiū largiendo **Matth.** **Quomodo** si cūma ter blandiatur. ita consolabor vos. **In** prima consolatione magnam ostendit nouū gratiaz quia per filium suum vniuersum in nostra corporali humanitate apparentē dignatus est nos consolari visibiliter. **Et** rurth. iij. post hoc in terris visus est. et cum hominibus cōuersatus est. **Simile** est ac si filius imperatoris descendisset ad reos in carcerem et consolaretur eos. **Tercia** magna consolatio facta est a deo hominibus in hoc q' filius suus tam familiariter tam amicablem tam socialiter. et super omnia tam humiliter cōuersatus est cum eis corporaliter. **Sicut** dicit **Johannes.** **Prima** **Joh. i.** Quod fuit ab inicio quod auditus mus et vidimus oculis nostris et manus nostre contractauerūt de verbo vite. **Simile** ac si medicus cum egris comederet et biberet. **Certe** magna consolatio esset tibi tam familiariter cōuersari filio regis vt ad vnū buccellam panis ad te descenderet quando tibi placeret. **Sic** est de filio dei. qui etiam ad peccatozem homines

Dñica infra octauam ascensionis

descendit sabbato māducare panē. vt dicit
Luce. xiiij. Et ad qñdā phariseū sūr. vt dicit
Luce. vii. Nōne etiā maior solatio eēt tibi
bi si tu exiēs iā morti adiudicatus ad regis
filii pfugerēs p liberatōe. Sic em factū ē
de xpo ad quē appropinqbāt pctōres z pu
blicani vt eruerent a morte. Luce. vii. Sic
magdalena cucurrit ad eū. Lu. vii. Sed z
matia solatio eēt tibi si int ipas medias
flāmas posuēt z vndiqz circumsepēt sic tres
puri in camino ignis nō habēs refrigeri
um. s; omni solatōe z spe destitut' inueni
res. nō solū solatōe pbalē q te int flāma
rū incendia pfortaret z animaret ad stan
tiā s; etiā in momēto oculi de ipis sine of
fensa eriperet. Qd fecit xps. Nā cū erigen
tib pctis nris nob dicit eēt a deo. Pergit
te in lumie ignis vti z in flāmis qz accen
distis vob. Isa. l. Ac si diceret. Ite maledi
cti in ignē eternū. Dat. xvi. Ipe deus pz
misit filii suū q nō solū nos cōfortauit in
penalitatib; z dolorib; ac miseris p pctō
susceptis. s; etiā nos de eis in momēto eri
puit. ita vt dicat homo illud Eccl. iij. libera
sti me de manib; querentū aīaz meā et de
portis tribulationū que circūdedēr me. a
psūra flāme q circūdedit me. z i medio ig
nis nō sum estuat'. Scdō nō solū de sol
latu est hoīez fm sensus corpales visibi
liter p filii suū in corpe apparentē q pntia
corporali visitauit nos. z solatus est nos
in omni tribulatione nra. quod fuit mag
num donū. sed etiā misit spm sanctū tam
visibiliter sicut in linguis igneis sup apo
stolos ad solatōz aīaz nraz. Juxta illud
psalmi. Scdm multitudinē dolorū meoz
in corde meo solationes tue letificauerūt
animā meā. Et h certe fuit tanto mai' do
nū qnto bonū anime maius est bono cor
poris. Nec in h pnta est dei benignitas.
sed animab; nostris maiorē solationez
p spū sancti aduentū infudit. eo q ipsum
nobis dedit qñ quendā aduocatū. q omnes
necessitates nras deo patri exponit. et po
stulat p nobis gemitib; inenarrabilibus.
Romanoz. viij. i. postulare nos facit z do
cet qd petere debem' nobis vrile ad salutē
Quarta esset solatio homini si rex aut pn
ceps ipē doceret cū de intentōe sua prins
q ab eo peteret qd ei vrile esset petere. aut
qd ille veller ei dare. Sic est de deo q nos
docet p spm sanctū qd nobis expedit petē

ad salutē. Sed z maior esset solatio si iux
dex ad causam iam pditam aduocatū per
tum daret ad eam reformandā. Hoc fecit
deus pz homini mittēs spm sanctū q i con
spectu dei allegat p nobis nostrā fragilita
tem. dyaboli iniquitatē z inuidiā. z filij dei
quā sustinuit pcciosam passionē. S; z ma
ximā solationē nob in h dedit p spm san
ctū qm in ipō nos adopravit sibi in filios
z heredes. Gal. iij. Misit de' spm filij sui ē
corda nra clamantē. abba pz. Tertio insu
per deus solatōem finalē preparauit. se
ipm exhibendo omnib; diligentib; se. quā
oculus non vidit. nec auris audiuit. nec in
cor hoīs ascendit. Isa. lxiiij. que erit tam
in corpe qz in aīa in glā eterna. Ubi exulta
binus z satiabimur ab vberib; solatōis
nostre. Isa. xliiij. Et ibi erit magna con
solatio de visione humanitatis xpi quā vi
debimus corpaliiter. Juxta illud. Isa. liij.
Oculo ad oculum videbūt. sed maior erit
de visione deitatis. quā videbim' fm aīaz
et spūaliter. qz tunc videbis z affluēs z mi
rabitur et dilatabit cor tuū. nō solū cor
sed etiā cor tuū. Isa. lx. Maxima autē erit
de vtraz scz de humanitate xpi et deitate
patris et filij z spiritus sancti. Et tantū de
primo.

Dixi secundo q in verbis
pmiis de
scribit immēsa iocūditas spū sancti in mētez
hoīs veniēs. in h cū dicit q venit vt pacifus
z vt spūs vritatis. Circa qd sciendū ē q spū
ritus sanctus hz multa noīa in scriptur; rōne
multiplicis effectus que opat in homine.
De quo dicit Bern. in qdā fmōe. Spūs
sctūs multiplex dicit qz multipl' pcedit fide
lib; et inspirat. Concedit em ad vsum. ad
miraculū. ad salutē. ad auxiliū. ad solaciū.
ad feruorē. Ad vsuz vite bonis z malis cō
munia bona habundāntissime tribuēs. Ad
miraculū in signis z pdigijs. Ad salutē cū
in toto corde reuertimur ad dñm deum.
Ad auxiliū cū in omni colluctatione adiu
uat infirmitatē nostram. Ad solaciū cū tes
timoniū phibet spiritui nro q filij dei su
mus. Ad feruorē cū in cordib; pectorum
vehemēt' spirās. validū ignē caritat; accē
dit. vt non solū in spe filioz dei sed etiā in
tribulatōib; gloriemur. z tumēliam gloriā
reputātes. Nec Bern. Ex his patet q pp
hmoi diuersos effectus qz in nobis opat

spūs sanctus? licet ipse idem sit et vnus in omnibus
 donis. diuides singulis prout vult. tñ. di-
 uersimode eñ conuenit nominari. ppter qd fm
 Berni. in sermone lxxiiij. appellat quandoqz
 spūs bonus. spūs sanctus. spūs rectus. spi-
 ritus dulcis. spūs fortis. infirma roborās
 aspera planans. corda purificans. quicquid
 in hoc seculo nequā videt difficile et angu-
 stum. leue facit et latū. obprobriū gaudū
 iudicat. despectū emulcationē esse psua-
 det. **Hec Berni.** Sed vt magis in pericula
 ri cognoscantur effectus spūs sancti a q̄ denota-
 tur aduerendū q̄ spūs sanctus viginti noibz
 notat a Salomone. vt p̄z Sap. viij. c. vbi
 sic dicit. Est em̄ in illa. s. sapia. spūs. intelligen-
 tic. multiplex. vnus. subtilis. modestus. di-
 fertus. mobilis. incoquinatus. certus. sua-
 uis. amans bonū actū. q̄ nichil verat bene
 facere. humanus. benignus. stabilis. secu-
 rus. omnē habens virtutē. omnia p̄spiciēs.
 et q̄ capiat omnes spūs intelligibiles. mun-
 dus. subtilis. Primo q̄ dicit spūs sanctus spūs
 intelligentie seu sapie. licet em̄ filio dei ap-
 propriat sapia. vt dicit p̄mo s̄n̄az. di. viij
 ca. x. eo q̄ gignitur a paterna memoria per
 modū vbi. vt p̄z. viij. de trinitate. c. xij. **Hi-**
bilominus spūs sanctus etiaz dicitur spūs sapie seu
 intelligentie. qz a sapia p̄re et a sapia filio p̄
 cedit. vt dicit h̄ in euangelio. **Un̄ dicitur spūs san-**
ctus fm̄ Holgorth sup libz Sapie. c. viij.
 quia oia q̄ facta sunt sanctificat. **Sancus** at
 in latino dicitur idē qd est agios i greco. Agios
 em̄ grece q̄ sine terra latine. Spūs q̄ intel-
 ligentie dicitur primo sanctus p̄ tanto. qz eos q̄s
 sanctificat purificat ab amore terrenoz. et
 transfert ac p̄uigat ad amorē celestū. **Ido**
 qz in specie ignis conuenienter descendit in
 apostolos. nō in specie aque vel acris que
 coherēt. sed in specie ignis q̄ imediate cor-
 poribz celestibz coheret. sic p̄z p̄mo methe-
 roz circa p̄ncipiū. **In signū h̄** q̄ illos q̄s
 incēdit amore. facit necessario terrena par-
 uipēdere et ad celū ascendere. et ideo vocat
 spūs sanctificationis **Roz. i.** **Secdo dicitur**
 multiplex ab effectu. p̄ multiplicia dona
 q̄ p̄stat **Isa. xij.** Requiescet sup eū spūs dñi
 spūs sapie et intellectus. spūs p̄silij et fortitu-
 dinis. spūs scie et pietatis. et replebit eū spi-
 ritus timorū dñi. p̄ q̄ dona q̄ p̄ septe ḡdus
 hoies p̄fecti aditū celestis vite inueniunt.
Nā p̄ timorē dei humiles p̄ pietatē miseri

cordes. p̄ sciaz discreti. p̄ fortitudinē liberi
 p̄ p̄silij cauti. p̄ intellectū p̄uidi. p̄ sapiētiā
 maturi fiūt. **Inq̄t** **Gre. sup Ezech.** in q̄dā
 om̄. **Tertio dicitur vnicus** formaliter et causa
 liter et etiā effectiue. q̄si nos vnies deo spe fi-
 de et caritate. et etiā primo **Ephes. iij.** **Sol-**
liciti seruare vnitatē spūs in vinclo pacis
Quarto dicitur subtilis. qz viros sanctos facit
 subtiles in eligendo. docendo. et faciendo.
 q̄b̄ sanctos suos exornat **Ezech. xviij.** **In-**
dui te subtilibz. et ornaui te ornam̄to. **Qui-**
ro dicitur modestus. qz suos modestos facit. **ad**
Gal. v. Fructus autē spūs est caritas. gau-
 diū. pax. modestia. castitas. **Sexto dicitur**
 fertus. q̄si discretos faciens de baluacul-
 ribz et infantibz. sic p̄z de aplis in die pente-
 costes. **Sic et hodie** q̄s vocat ad religio-
 nem vel ad scolam rudes. et facit p̄dicato-
 res et doctores disertissimos. **Sapie. x.**
Sapia aperuit os muros. et linguas infā-
 tiū fecit disertas. i. eloquētes. **Et intellige**
 eloquētes sapiēter. **Hoc em̄ est** sp̄cale do-
 num dei. q̄ aliq̄s sapiēter eloq̄t. **Nā multi**
 habent eloq̄ntiā sine sapia q̄ maḡ offēdit
 q̄ p̄ficiūt. **Sic docet Aug.** l. ij. de natā et
 origine aie. **Et Seneca** epla ceterima. xij.
Seprimo spūs sanctus dicitur mobilis. in motu
 faciens p̄mpre et obedienter q̄uis in seum
 mobilis per seueret. **Isto modo** apostoli
 mori sunt ad p̄dicandum **Iohannis** q̄n-
 decio. **Posuiris vt carz et fructū** afferans
Octauo dicitur incoquinatus. et h̄ est v̄z tam
 formaliter qz effectiue. qz nō in habitatū
 si loca munda. **Un̄ de apostolis** capim̄ q̄
 inuenit eos receptacula munda. et erant
 eis carismatū dona. **Nono dicitur certus** p̄ta
 inconstantes et mendaces et desperantes
 ij. **Thimo. i.** **Sicio cui credidi.** **Decimo dicitur**
 citur suauis. **Sap. xij.** **Q̄z suauis est spi-**
 ritus tuus dñe. **Facit em̄ suauis et mitis**
 non impacientes et amaros. non turbidos
 vel impetuosos. ij. **Loz. vi.** **In omnibz** et
 bibeam̄ nos sicut dei ministros. ita longa
 nimitate. in suauitate. in spūs sancto **Unde**
 cimo dicitur amans bonū actū. **Facit em̄ hoies**
 congaudere de profectu alieno. **Et hoc est**
 contra inuidos **Romanoz. v.** **Caritas** est
 diffusa est in cordibz nostris. **Duodecimo**
 dicit q̄ nihil verat facere bonū. **Imo** bonū
 tañ bñ facere bonū ei q̄ potest. **Prouer. xij.**
Holi p̄hibere bonū facere ei q̄ potest sed et
 ipse si potes bñ fac. **Hoc est** negligentia et

Unica infra octauam ascensionis

contra malos consiliarios q̄ dissuadet dñis
opa pietatis facere. Tredecimo d̄r hūan⁹
q̄ boies diligit **Prover. viij.** Delicie mee
esse cū filijs hominū. q̄ facit boies huma
nos nō beluinos nō bestiales **Sapie. xij.**
Doportet esse iustū et humanū. Quartode
cimo d̄r benignus quasi bene ignitus. q̄a
bene ignitos disponit **Sap. i.** Benignus
est em̄ spūs sapientie **Ephe. iij.** Estote in
uicem benigni. misericordes donātes vo
bis. Decimo d̄nto d̄r stabilis. quia stabiles
facit et p̄ferentes in bono. nec obstat q̄
prius dictus est mobilis. Illud em̄ p̄ rāto
d̄r quia facit nos moueri de virtute in vir
tutem. **Sed postea facit stabiles in bono.**
Loz. v. Itaq̄ fratres stabiles estote et
immobiles. **Tredecimo d̄r secur⁹.** quia se/
curos nos facit p̄ spem que est certa expe
ctatio future beatitudinis et gr̄a dei et me
ritis pueniens. **Tredecimo d̄r pignus**
certus est de suo. **Sic deus certificās nos**
de beatitudine. dedit sp̄m sanctū. in pign⁹
Ephe. i. Signati estis spū p̄missionis. q̄d
est pignus hereditatis vestre. **Decimo sep
timo d̄r.** omnē habēs virtutē. quia est pa
tri et filio coequalis et p̄substantialis **Job**
xxij. Spūs dei fecit me et spiraculū om
nipotentis viuificauit me. **Decimo octauo**
d̄r om̄ia p̄spiciens. cum q̄ spūs q̄ oīa seru
tatur. **Loz. ij.** Tum q̄ facit om̄ia prudē
ter p̄spicere. quia de p̄teritis dat cautelam
de p̄ntib⁹ circūsp̄ctionē. de futuris proui
dentia. **Loz. ij.** Spūalis homo om
nia diiudicat. **Decimo nono d̄r talis q̄a**
capit om̄es spūs intelligibiles et cape fa
ciat om̄ia dona spūs sancti. mediantrib⁹ qui
bus homo intelligit **Eccl. xxxij.** Si enim
domin⁹ magnus voluerit spū intelligētie
replebit illum. s̄z iustum. **Vicesimo d̄r talis**
spūs sanctus esse mūdus. **Nec mirū.** quia
ipse est luc̄vera que illuminat omnē homi
nē. **Johannis p̄mo.** Et ideo mūdus in se
existens facit mūdus. **Psalmista.** Loz. mū
dum crea in me deus.

Ultra istas viginti conditōes spūs san
ctus in euangelio nominatur tripliciter.
Primo d̄r paraclitus. quod idē est q̄d con
solator. vel aduocat⁹. q̄ cōsolat p̄cōdores ne
desperēt de venia. nam postq̄s homo pec
cat statim mordet a cōscīentia. dicere q̄ ma
le fecit. et hoc hō incipit erubescere dōle
re et timere de peccato cōmissō. **Q**si indi

crete dolet aut timet deū de offensa. inci
dit in desperationē et laqueū dyaboli. **Ne**
cesse est q̄ vt spūs sanct⁹ solet dando spem
de venia. reducendo peccatori misericōdiaz di
uinā q̄ vincit eius iusticiā. et ex h̄ q̄si qua
dā leticia exhilarat mentē peccatoris. **Con**
solat autē spūs sanct⁹ tripliciter. Primo cō
solatōes in tribulatione largiendo. p̄ma
1. Thes. i. In tribulatione multa cū gaudio
spūs sancti. **S**ecōdo dona carismatū nobis
in tribulatione augendo. **Roz. v.** Tribula
tio paciētiā operat. **E**t post. **Charitas di**
diffusa est in cordib⁹ nr̄is p̄ sp̄m sanctū q̄ da
tus est nobis. **T**ertio quanta sint gaudio
que recipiē⁹ p̄ modicis istis tribulatio
nibus demonstrādo. **Roz. viij.** **I**pe spūs
reddit testimoniū spūi nostro. **E**t sequit.
Existimo q̄ nō sunt cōdigne passiōes h̄
sp̄is ad futurā gloriā. ij. **Loz. iij.** Id quod
modicū est et leue tribulatiōis nre rē. **Pa**
raditū etā interpretat⁹ aduocat⁹. **U**n tres
aduocatos dedit nobis de⁹. **P**rimo filiū
suū. **Joh. ij.** Aduocatū habem⁹ apud de
um p̄rēm. **S**ecōdo spūs sanctū. vt h̄. **T**ertio
virginē gloriōsam. de qua clamant⁹ **E**ya
ergo aduocata nra. **E**t hec est magna secu
ritas p̄cōr. **S**ecōdo spūs sanctus dicit⁹ do
ctor veritatis. vt hic dicit. **E**t **Johan. xvi.**
Ipsē vos docebit omnē veritatem. **D**octr
aū primo veritatē cognoscere. veritatē di
ligere. et veritatē operari. **D**octr veritates
doctrīne. vt recte de deo credam⁹. **D**octr
veritatē iusticie. vt recte cū p̄ximis viuā
mus. **d**octr veritates vite. vt recte nosmet
viuendo iuste et sancte regule⁹. **N**ic est
magn⁹ doctor que appellat⁹ **Salomon** om
niū artifices **Sap. viij.** **O**mnīū artifex do
cuit me sapientiā. **S**ed que docet iste do
ctor. certe nō om̄es sed tm̄ hūiles et mites
Isa. lxxij. **D**octor paruulor. i. humilitū
Bath. ij. **R**euelasti ea paruulis. **E**t **P̄.**
Intellecū dat paruulis. **E**t itē **D**octr
mites vias suas. **N**ic est q̄ spūs sanct⁹ in
colūba apparuit. q̄ est auis mīssima. **D**o
ctr scōdo hominē spernentē mūdi delecta
bilia **Isa. lxxvij.** **Q**uē docebit scientiam et
que intelligere faciet auditū. ablactatos
a lacte. i. a dulcedine mundane voluptatis
Qualiter autē docet iste doctor. certe tripli
citer. **P**rimo interius inspirando sc̄a de
sideria. et inflāmādo ea ad bonū. **illuminā**
do intellectū ad cognitionē veri. et incitant

do affectū ad volūtōez boni. nec nō pmouē
do oēs sensus exteri ad psecutōem eiu dē
Secōdo p scpturas docendo exteri p vocē
p̄dicatoꝝ. quoz clamore homo inducitur
ad cognitōem sue deformitatis. ad agniti
onē diuine bonitatis. ad desiderū iusticie z
sanctitatis. Unde sacra scptura est sic spe
culū in q̄ omnia deformia et pulcra vident.
videlicet pctā et virtutes. pena z p̄mia. su
periora z inferiora. Sed multi sunt certe
q̄ non amant h̄ speculū sic illa mulier q̄ ha
buit oblongā faciē z turpē. vñ q̄tēs inspe
xit speculū sp̄ deformitatē imputauit spe
culo. z sic multa specula fregit. Sic multi
psequunt p̄dicatiōem impurates sermoni
q̄ eos pfundit z deturpat pot̄ q̄ decorat
cum tñ ip̄met sunt in culpa q̄ deformitatē
talē nolūt p̄ p̄uā cōsuetudinē deponere.
Unde ip̄i sunt siles aque bñdicte. ad cui
aspirationē oēs aperūt oculos. sed tempe
aspirationis claudūt. Intra illud. Audiet
luxuriosus et displicebit ei. Sciendū autē
q̄ triplex est veritas scz bone vite. Dec nū
q̄ est obmittēda etiā si scandalū orit. z ad
quēlibet p̄tinet. Alia iusticie. Dec ad indi
cem p̄tinet. Alia discipline. Dec ad platū
p̄tinet. In his duobz q̄q̄ obmittit̄ prop̄
scandalū. sed prima non. Un̄ Beda. Uti
lius scandalū nasci p̄mittit̄ q̄ veritas re
linquat. De re. iur̄. Qui scandalizauerit.

Dixi tertio q̄ in v̄bis p̄missis
d̄scribit̄ efficacissi
ma vtilitas sp̄s̄ sancti missionis. cū dicit.
Ille testimoniū p̄hibebit de me. Reuera
magna vtilitas mūdo facta est p̄ missione
sp̄s̄ sancti visibilem et inuisibile. Per visi
bile in eo q̄ et h̄mōi missione visibili du
bz fuerūt in fide p̄firmati. vidētes z audie
tes q̄ sp̄s̄ sanctus p̄firmat z approbat doctri
nā x̄pi. fidem eius z opa p̄ ip̄m facta fuisse
diuina virtute confirmauit. Increduli s̄o
fuerunt cōpuncti ex hoc z ad fidē incitati.
videntes q̄ x̄ps̄ sicut p̄misit mittere sp̄ri
tum sanctum. ascendendo. ita impleuit.
Unde ex hoc eum de cetero firmitus vt ve
rum deū et nō tñ vt hominē ceperunt ve
nerari et in eū credere tanq̄ in deū verum
qui potest mittere sp̄m̄ sanctū equaliter cū
patre. Circa quod sciendū q̄ x̄pus multi
plex testimoniū legitur habuisse. Primū
a patre Johan. v. Testimoniū p̄hibet

de me pater qui misit me. Secūdo a seip̄o
Johannis. viij. Testimoniū p̄hibeo de
meip̄o. quia scio vnde veni. Tertio a sp̄s̄
sancto. vt dicitur hic. Ille testimoniū p̄
hibebit de me. Unde h̄i sunt tres qui testi
moniū dant in celo. pater. verbū. et sp̄s̄
sanctus. i. Johan. v. Et quia ista testimoniū
iudeis videbantur suspecta. quia pater p̄
filio in testimoniū nō admittitur. nec filius
pro seip̄o. sicut ei dicebant. Tu de testi
moniū dicit. testimoniū tuū non est verū
Johannis. viij. ideo necesse fuit mittere sp̄ri
tū sanctū qui est testis generalis omnīū in
stozū. Sed certe iudei falsi et mali testimo
niū patris non admiserunt. p̄ filio in eius
baptismo. vbi vox patris audita est. Dic
est filius meus dilectus. Barth. iij. Et in
transfiguratione similiter. Barth. iij. p̄p.
Licet em̄ in causa ciuili vel criminali pater
non admittitur pro filio in testimoniū. tñ
in causa vbi agitur de erate aut cognatiōe
seu linea consanguinitatis et aramine
p̄mitit̄ admittitur fm̄ leges et cano
nes. quod etiam ip̄i iudei fecerunt de ceo
nato. illuminato per christū. in cuius testi
moniū admiserūt patrē ceci et matrem ad
dicendū et testificandū si esset eozū verus
filius. vt dicitur Johannis. ic. Hunc autē
deo patri. p̄ filio suo vniogenito credere no
luerunt. p̄ma Johannis v̄lto. Si testimo
niū hominū accipimus. testimoniū dei
maius est. qui testificatus est de filio suo.
Sed quid mirū. Ceci em̄ erant et duces
eozū. scz cecoz. vt dicitur Barth. x. Et v̄o
in causa ceci recte iudicauerūt in causa ac
lucis. scz x̄pi male. eo q̄ lux venit in mūdo
et dilexerunt boies magis tenebras q̄ lu
cem. Luius ratio sequit̄. Erāt em̄ eozū ope
ra mala Joh. iij. Inde est q̄ sicut noctue lu
mine solis excecate male iudicabant lucez
tenebras et tenebras lucez. Ia. v. Necesse
igitur fuit mitti radiū solarem scz sp̄m̄ san
ctum qui illuminaret oculos cecoz. hoc ē
quod ait apl̄s ad Ephe. i. De vobis sp̄ri
tū sapientie in reuelationē et agnitōez
eius illuminatos oculos cordis vestri vt
sciatis que sit spes vocationis eius. que v̄
uitie glorie hereditatis eius in sanctis. et
que sit supereminens magnitudo virtutis
eius. et quasi cecis grosse et familiariter p̄
baret. et testificaretur q̄ x̄ps̄ est in decetera
dei sedens cōsubstantialis et coeternus deo

Dñica infra octauam ascensionis

patri. q. nō est aliud nomē sub sole in quo
necesse esset saluari credētes q̄ in nomine
ipsius. Ultra p̄dicta testimonia x̄ps h̄uit
alia. Primo a scripturis Joh. v. Scrutami
ni scripturas in q̄b̄ puratis vos vitā eter
nam h̄ie. et ille sunt q̄ testimoniū p̄hibent
de me. Secō ab opib̄ Joh. x. Opera que
ego facio testimoniū p̄hibent de me. Ter
tio a miraculis Joh. x. Si nō venissec̄ z
opa non fecissem in cis q̄ nemo alius fecit
p̄c̄m nō haberent. Quarto a turbis Jo.
xi. Testimoniū p̄hibebat d̄ eo turba Qui
tō ab apl̄is Actu. iiii. Virtute magna red
debant apl̄i testimoniū. Sexto a Johan
ne Joh. v. Dicit venit in testimoniū z c̄.
Attende q̄ tu p̄c̄d̄. Ecce si x̄po fuit neces
sariū testimoniū ita verat. ita famosū. ita
laudabile. ita multiplex. ita fidele. ita pro
babile. q̄ in nullo potuit esse suspectus.
nec argui de peccato. quō nos peccatores
sine testimonio bono pure p̄scie aut bono
rū op̄e saluari volum̄. Un̄ homini saluā
do triplex testimoniū est necessariū. P̄mo
p̄scie. vt in nullo remordeat eū p̄scienā. ij.
Lōz. j. Gl̄a n̄ra hec est testimoniū p̄scie
n̄re. Secō bonē fame vt vitā n̄ra in nullo
sordat apud alios. j. Thimo. iij. Oportet
testimoniū bonū h̄re ab his q̄ foris sunt.
Tercio necessariū est testimoniū deuotio
nis lacrimose. vt in aliq̄ pariamur z tribu
lemur in p̄ni. sicut p̄lorem̄ deuote. p̄ciden
tes corā deo q̄ fecit nos. De his tribus d̄
j. Joh. v. Tres sunt q̄ testimoniū dant
in terra. Sp̄s sc̄z p̄scie n̄re. aqua purita
tis n̄re fame. et sanguis tribulatiōis et pas
sionis q̄ lacrimis eliquat. sicut fuit i x̄po.
cuius sudor fuit sicut gutte sanguinis de
currentis in terrā z c̄.

Dñica infra octauā ascensionis. II
Sermo. LXXIII

Ille testimonium
p̄hibebit d̄ me. et vos testimoniū
p̄hibebitis quia ab initio mecum
estis. Joh. xv. Sicut dicit Rupertus hol
gob sup libzū Sapientie. cap. ix. Licet ex
cognitiōe creaturaz assurgere possimus
aliquatiter in dei noticiā q̄ntuz ad multa.
videlicet q̄ est bonus potens et clemens.
Iuxta illud Romano. j. Inuisibilia dei
a creatura mundi p̄ ea q̄ facta sunt intelle
cta p̄spiciuntur. Amen ad cognoscendum

euidenter p̄silia sua z p̄cepta que vult nos
seruare in hac vita. p̄tingere non possum̄
sine ipsius reuelatione. Unde Salomon
Sapientie. ix. dicit. Quis hominū poterit
scire consiliū dei. aut quis poterit cogita
re quid velit deus. Logitationes em̄ mor
taliū timide et incerte. p̄uidencie n̄re. Ex
quib̄ ip̄e infert q̄ cū de his que deus p̄ce
pit et consulit non potest consistere nob̄ nisi
p̄ reuelationē fidei de credendis z agēdis.
Ergo talis sapientia p̄ quā h̄ nobis reue
latur est necessaria. Et quia talis sapientia
nō est nisi a x̄po in quo sunt om̄es thesau
ri sapientie et scientie dei absconditi. vt d̄
cit apl̄us. Ideo merito fuit necessaria filij
dei missio in mundum. q̄ueniens annūcia
uit nobis voluntarē cōsilioz et p̄ceptoruz
diuinorū. nullius eterne ut incōmutabilis
veritatis quā vidit apud patrē esset testis.
sicut ip̄e solus ad Pilatum dixit Joh. xix.
Ego in h̄ natus sum et ad hoc veni vt te
stimoniū p̄hibeam veritati. Ip̄se q̄ quā
diu fuit in mundo quid aliud nisi doctri
na sua et exemplis ac miraculis illumina
bat mundū. sicut verus doctor veritatis.
ymō sicut ipsa vera et sempiterna veritas
dei. Iuxta quod de se ait Iohannis. xiiij.
Ego sum via veritas et vita. Verum quia
filius dei p̄fecta salute nostra debuit redi
re ad patrē. Ideo ne mundus obliuiscer
etur illius veritatis quā x̄ps verbo et ex
emplo docuit necesse fuit mittere spiri
tū sanctum qui ea que christus docuit z fecit
in cordibus fidelium confirmaret. Unde
christus recedens corporali p̄sentia de
mundo ad patrē promittit apostolis spiri
tū sanctū vt confirmatores veritatis sue
dicens. Ille testimoniū p̄hibe. de me. z c̄.
Circa istam materiā de tribus videndum
est fin q̄ tria tanguntur in verbo proposi
to. Tangitur em̄ de persona sp̄s sancti cū
dicitur. Ille. sc̄z paraclitus spiritus sanctus.
Secundo tangitur de fidelitate testimo
nij. cum dicit. p̄hibebit testimoniū de
me. Tercio de personis apostolorū qui fu
erunt testes christi ydonei. cum dicit. Et
vos testimoniū p̄hibebitis quia ab ini
cio mecum estis.

Dixi primo q̄ hic d̄scribitur
persona sp̄s sancti. cum dicit. Ille. de quo
p̄mittit. paraclitus. que ego mittā a patrē
f. 2